

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. vasario 27 d. Nr. 21RE4-24 (AG4-10/18-2024)

Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Astos Povilonienės, Sigitos Šimbelytės (pranešėja), Vestos Šliogerytės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo D. G. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimų panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas skundu, kurį vėliau patikslino, Komisijos prašo: 1) panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra, ir atsakovė) Šiaulių II skyriaus (buvęs Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių II skyrius) (toliau – ir Šiaulių skyrius) 2023-11-24 sprendimo Nr. STS-9471 (toliau – Sprendimas Nr. 1) dalį dėl darbingumo lygio nustatymo ir įpareigoti instituciją per Lietuvos administracinių ginčų komisijos (toliau – ir LAGK) nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą; 2) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (buvęs Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyrius) (toliau – ir Sprendimų kontrolės skyrius) 2023-12-29 sprendimo Nr. SS-4193 (toliau – Sprendimas Nr. 2) dalį dėl darbingumo lygio nustatymo ir įpareigoti instituciją per LAGK nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėjas paaiškino, kad Sprendimą Nr. 1 pareiškėjas skundžia, nes esant III lygos aktyvumo lygiui, turi būti nustatytas mažesnis darbingumo lygis – pagrindas paskutiniai ligos dokumentai 2023-10-13 iš e. sveikatos. Pareiškėjas teigia, jog 2023-11-29 pateiktas skundas Nr. SK-3672 dėl Sprendimo Nr. 1, kuriuo pareiškėjui nustatytas 50 proc. darbingumo lygis ir nustatytos išvados dėl darbo pobūdžio ir sąlygų. Skunde buvo nurodyta, kad liga progresuoja, kad šiuo metu yra nustatyta RA 3 st, III laipsnio akt., kad sunku apsitarnauti, reikalinga aplinkinių pagalba, specialiųjų priemonių poreikis. Pareiškėjas skundžia ir Sprendimą Nr. 2 bei nurodo, jog nesutinka su nustatytu 50 proc. darbingumo lygiu, nes paskutinės diagnozės 2023-10-13 ligos aktyvumas yra III laipsnio – (duomenys neskelbtini). Pareiškėjo teigimu, esant ligos aktyvumo III laipsniui, turi būti pritaikytas mažesnis darbingumo lygis. Pasak pareiškėjo, Sprendimo Nr. 2 pakartotinio lygio vertinime – išvadoje klaidingai įrašyta, kad ligos aktyvumas yra II laipsnio, todėl netaikytas mažesnis darbingumo lygio kriterijus ir Komisijos prašo pervertinti darbingumo lygį, įvertinant paskutinį III laipsnio ligos

aktyvumą, remiantis pateiktais dokumentais, o kadangi išvados dėl darbo pobūdžio ir sąlygų yra pakoreguotos – su šia dalimi pareiškėjas sutinka (b. l. 1-2, 27-28).

Atsakovė atsiliepiu į patikslintą skundą prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaiškino, kad iki 2023-12-31 darbingumo lygis buvo vertinamas ir nustatomas vadovaujantis Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A1-78/V-179, (toliau – Kriterijų aprašas), jo 1 priedu ir 2 priedu bei Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašu (toliau – Tvarkos aprašas). Tuo tarpu pareiškėjas, nurodydamas skundo dalyką ir pagrįsdamas jo reikalavimus, pateikia tik dalį faktinių duomenų ar įrodymų, kurie iš esmės nesudarytų prielaidos suabejoti skundžiamų individualių administracinių aktų teisėtumu ir pagrįstumu. Atsakovė kreipia Komisijos dėmesį į tai, kad Sprendimo Nr. 2 1-3 puslapyje detaliai nurodyta iki 2023-12-31 galiojusi darbingumo lygio nustatymo tvarka, todėl šiame atsiliepime darbingumo lygio nustatymo tvarkos iš naujo nedėsto, o pateikia tik atsikirtimus į pareiškėjo išdėstytus argumentus dėl atitinkamo Kriterijų aprašo 1 priede nurodyto kriterijaus punkto taikymo.

Pasak atsakovės, pareiškėjas savo skundą iš esmės grindžia ta aplinkybe, kad, jo nuomone, (duomenys neskelbtini) aktyvumas yra III. Atsakovė pažymi, kad pareiškėjo darbingumo lygį iš esmės įtakoja asmeniui diagnozuotas (duomenys neskelbtini). Esant tokio pobūdžio sveikatos funkcijos sutrikdymui, iki 2023-12-31 darbingumo lygis yra nustatomas vadovaujantis Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus (duomenys neskelbtini) 78 punktu. Pastarasis punktas reglamentuoja, kad, vertinant (duomenys neskelbtini), bazinio darbingumo lygį lemia ligos, uždegimo aktyvumo laipsnis, gydant vaistais pagal patvirtintas ar įprastos praktikos gydymo metodikas ir medicininės reabilitacijos priemonėmis, judėjimo ir atramos aparato pokyčiai bei jų laipsnis ir vidaus organų funkcijų sutrikimo laipsnis. Šiuo atveju, tiek Šiaulių skyriaus prašymo nagrinėjimo metu, tiek Sprendimų kontrolės skyriaus prašymo nagrinėjimo metu, buvo pritaikytas Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus 78.2.1 papunktis, kuris naudojamas, kuomet nustatomas vidutinio sunkumo judamojo atramos aparato ir (ar) vienos vidaus organų sistemos vidutinio laipsnio arba daugiau nei vienos vidaus organų sistemos lengvo laipsnio funkcinis sutrikimas (asmuo negali pakelti vidutinio sunkumo fizinių krūvių, atlikti nuolatinio tikslumo ir susitelkimo reikalaujančios veiklos; reikia dažnų poilsio pertraukėlių), esant uždegimo proceso I–II aktyvumui arba klinikinei remisijai. Kriterijus įvertintas 50 proc. bazinio darbingumo lygio verte ir buvo taikytas, nes pareiškėjui yra diagnozuotas (duomenys neskelbtini). Taikytas pastovus ambulatorinis – medikamentinis gydymas (duomenys neskelbtini) ir pagal poreikį (duomenys neskelbtini), stacionarinis gydymas ir prarastas stacionarinės reabilitacijos kursas. Gydytojas reumatologas 2023-10-13 konsultacijos išvadoje (atkreiptinas dėmesys, kad dokumento pateikimo data 2023-10-13 08.49 val.; dokumento elektroniniu parašu pasirašymo data: 2023-10-13 12.45.23 val.) (toliau – 2023-10-13 Išvada) nurodo, kad asmenį vargina skausmai ir sukaustymas sąnariuose; stebimos deformacijos smulkiuose plaštakų sąnariuose. (duomenys neskelbtini) 2023-10-30 siuntime į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Nr. 30 (toliau – Siuntimas) 4 punkte pažymėta, kad deformacijos smulkiuose plaštakų sąnariuose; skausmingi pečių, riešų, plaštakų, kelių ir čiurnų sąnariai. Sveikatos funkcijos sutrikdymas yra patvirtintas Siuntimo, (duomenys neskelbtini) 2023-07-26 – 2023-08-02 stacionaro epikrizės (duomenys neskelbtini) (toliau – Stacionaro epikrizė), 2023-10-13 Išvados, (duomenys neskelbtini) pateiktos 2023-08-10 – 2023-08-28 epikrizės (toliau – Epikrizė) duomenimis. Atsakovė taip pat pažymi, kad darbingumo lygis negali būti įvertintas mažesne procentine išraiška, nes anksčiau minėti sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami, vadovaujantis Kriterijų aprašo 1 priedo punktais, kurie yra įvertinti konkrečiomis bazinio darbingumo lygio vertėmis ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos. Esant tokio pobūdžio sveikatos funkciniam sutrikimui, darbingumo lygis mažesne 40 proc. bazinio darbingumo verte įvertinamas tuomet, kai sutrikimas atitinka Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus 78.2.1 papunktį. Pastarasis kriterijus taikomas, kuomet nustatomas vidutinio sunkumo judamojo atramos aparato ir (ar) vienos vidaus organų sistemos vidutinio laipsnio arba daugiau nei vienos vidaus organų sistemos lengvo laipsnio funkcinis sutrikimas (asmuo negali pakelti vidutinio sunkumo fizinių krūvių, atlikti nuolatinio tikslumo ir susitelkimo reikalaujančios veiklos; reikia dažnų poilsio pertraukėlių), esant uždegimo proceso III aktyvumui). Normos lingvistinė analizė leidžia daryti išvadą, kad, taikant šį kriterijų, turi būti

nustatyti visi kriterijuje nurodyti sveikatos funkcijos sutrikdymai. Tai, kad Siuntimo 7 punkte pagrindinė diagnozė nurodyta žodžiais: „(duomenys neskelbtini)“, skirtingai nei teigia pareiškėjas, nesudaro pagrindo pareiškėjo darbingumo lygį vertinti mažesne bazinio darbingumo lygio procentine verte.

Atsakovė nurodė, jog vadovaujantis Lietuvos medicinos norma MN 14:2019 „Šeimos gydytojas“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-12-22 įsakymu Nr. V-1013, šeimos gydytojas gali atlikti procedūras, būtinas šeimos gydytojo kompetencijai priskiriamoms ligoms, būklėms ir sveikatos sutrikimams diagnozuoti ir gydyti. Jis taip pat turi gebėti įtarti ir pagal kito asmens sveikatos priežiūros specialisto rekomendacijas gydyti. Nagrinėjamoju atveju šeimos gydytojas viršijo medicinos normoje „Šeimos gydytojas“ (toliau – medicinos norma) suteiktą diskreciją, kurioje pasakyta, kad šeimos gydytojas įtaria ir pagal kito asmens sveikatos priežiūros specialisto rekomendacijas gydo (duomenys neskelbtini). Toks šeimos gydytojo nustatytos teisės turinys reiškia, kad pagal gydytojo specialisto (šiuo atveju gydytojo reumatologo) nustatytą diagnozę (duomenys neskelbtini) ir paskirtą gydymą pacientui gali išrašyti vaistus (2023-10-13 Išvadoje nurodyta „tęsti paskirtą gydymą“ (duomenys neskelbtini), tačiau vienasmeniškai negali keisti ir (ar) papildyti duomenų apie paciento organizmo sutrikimus, šiuo atveju – (duomenys neskelbtini) aktyvumo laipsnį, stadiją, funkcinį nepakankamumą. Pabrėžtina, kad šeimos gydytojas pagal medicinos normos šeimos gydytojo kompetenciją pagal nurodytą sveikatos sutrikimų, būklių ir ligų sąrašą, gali įtarti, diferencijuoti, diagnozuoti ir gydyti atitinkamus sveikatos sutrikimus, būkles ir ligas, prireikus pasitelkdamas kitus asmens sveikatos priežiūros specialistus, turinčius licenciją verstis atitinkama medicinos praktika, tačiau (duomenys neskelbtini) patologija į tą sąrašą neįtraukta. Spręstina, kad Siuntime nurodytas medicininis duomuo – III aktyvumas – vertintinas kritiškai, kaip nepagrįstas. Šio ginčo atveju gydytojas reumatologas pareiškėjo, sergančio (duomenys neskelbtini), objektyviai būklei įvertinti atliko (vieną iš metodų) ligos aktyvumo indekso (angl. Disease Activity Score 28) (toliau – DAS28) įvertinimą. DAS28 indeksas įvertintas 4,06. Pagal DAS 28 indekso įvertimo reikšmę, (duomenys neskelbtini) vertintinas kaip vidutinio aktyvumo (kai indekso skaitinė reikšmė yra nuo 3,2 iki 5,1 – vidutinis aktyvumas).

Atsakovė taip pat kreipia dėmesį ir į tą aplinkybę, kad pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018-02-15 įsakymą Nr. V-181, vidutinio sunkumo (duomenys neskelbtini) (pagal patvirtintą gydymo taktiką ir schemą) turėtų būti gydomas kasdien (duomenys neskelbtini), šiuo atveju – skiriamas tik pagal poreikį ir (ar) paūmėjimų metu (patvirtina Siuntimo ir Stacionaro epikrizės duomenys) ir paaiškina, kad Agentūra vertina asmens dalyvumo (iki 2023-12-31 – darbingumo) lygį ne gydymo eigoje, o dėl nuolatinio pobūdžio sveikatos funkcijų sutrikimų, išliekančių pritaikius adekvatų kompleksinį gydymą ir taikant adekvatų palaikomąjį (medikamentinį) gydymą. Pažymi, kad sąvokos „sveikatos lygis“ ir „darbingumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios. Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo (darbingumo) lygį, kuriam iš esmės įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų nustatyti funkciniai sutrikimai, dėl kurių masto ir yra nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo (darbingumo) lygis. Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokių su gydymo procesu susijusių klausimų.

Papildomai pažymėjo, kad Agentūra nėra susaistyta ir ankstesnių vertinimų metu asmeniui nustatytų darbingumo lygio procentų. Dalyvumo (darbingumo) lygį reglamentuojantys teisės aktai tikslingai įtvirtina dalyvumo (darbingumo) terminus tam, kad pakartotinio vertinimo metu būtų galima iš naujo objektyviai įvertinti asmens sveikatos būklės pakitimus. Teisinis reglamentavimas taip pat suponuoja galimą asmens dalyvumo (darbingumo) lygio kitimą, atsižvelgiant į jo sveikatos būklę per atitinkamą laikotarpį. Todėl tai, kad pareiškėjui anksčiau buvo nustatytas mažesnis darbingumo lygis, nereiškia, kad jis yra nekintamas ir praėjus nustatytam atitinkamam laikotarpiui, negali mažėti ar didėti. Todėl, esant diagnozuotai tai pačiai ligai, atsižvelgiant į sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą, nustatyti dalyvumo (darbingumo) lygio procentai gali būti skirtingi.

Atsakovė taip pat paaiškino, kad, susipažinusi su pareiškėjo skundo turiniu, papildomai pažymi, jog ji pagal paskirtą kompetenciją ir vykdomas funkcijas nėra įgaliota revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininių dokumentų, pasisakyti dėl jų pagrįstumo ar tiesiogiai tirti asmens sveikatos būklę (stebėti asmens sveikatos būklę, atlikti reikalingus tyrimus ar skirti gydymą). Asmens

sveikatos priežiūrą atlieka ir visus su paciento sveikata susijusius klausimus sprendžia asmenį gydantis gydytojas. Dėl to vertinimus atliekantiems specialistams yra keliami specialūs reikalavimai, tačiau nėra teikiamos paslaugos, apimančios sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių nuolatinę asmens sveikatos būklės stebėseną, diskreciją. Be kita ko, atlikdami vertinimą Agentūros specialistai vadovaujasi asmenį gydančio gydytojo parengtais medicininiais dokumentais, patvirtinančiais paciento savarankiškumą ribojančius sveikatos funkcinius sutrikimus, todėl priimdami sprendimą vadovaujasi sveikatos priežiūros specialistų pateiktais duomenimis (b. l. 58-61).

Skundas atmestinas.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į Agentūrą 2023-11-06 prašymu nustatyti negalią, kuriuo prašė nustatyti jam darbingumo lygį (toliau – Prašymas) (b. l. 62).

Šiaulių skyrius Sprendimu Nr. 1 pareiškėjui 2023-11-06 iki 2036-07-02 (iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos) nustatė 50 proc. darbingumo lygį. Šis sprendimas priimtas, remiantis Kriterijų aprašo 6 punkto ir Kriterijų aprašo 1 priedo skyriaus XIII 78.2.1 bei skyriaus VI 42.6.1 papunkčių nuostatomis, nustatant pareiškėjui 50 proc. bazinį darbingumo lygį ir remiantis Kriterijų aprašo 10 punkto bei Kriterijų aprašo 2 priedo nuostatomis, asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijai prilyginti koeficientui 1.0 (b. l. 9-10, 35-36, 78-79).

Pareiškėjas kreipėsi į Sprendimų kontrolės skyrių skundu, kuriame nurodė, jog nesutinka su Sprendimo Nr. 1 dalimi dėl darbingumo lygio nustatymo. Skunde buvo nurodyta, kad liga progresuoja, kad šiuo metu nustatyta liga (duomenys neskelbtini) 3 st., o anksčiau buvo 2 st., kad sunku apsitarnauti, reikalinga aplinkinių pagalba, specialiųjų priemonių poreikis (b. l. 94, 114-115).

Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo Prašymą, Sprendimu Nr. 2 nusprendė: 1) nekeisti Sprendimo Nr. 1; 2) pakoreguoti išvadą dėl darbo pobūdžio ir sąlygų. Šis sprendimas priimtas vadovaujantis Kriterijų aprašo 3 punktu, kuris reglamentuoja, kad asmens darbingumo lygis nustatomas įvertinus šiuos kriterijus: medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą, bei asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti (b. l. 11-14, 37-40, 106-109).

Pareiškėjas Komisijai paduotu patikslintu skundu nesutinka su Sprendimo Nr. 1 dalimi dėl darbingumo lygio nustatymo bei Sprendimo Nr. 2 T dalimi dėl darbingumo lygio nustatymo ir Komisijos prašo panaikinti šias Sprendimo Nr. 1 ir Sprendimo Nr. 2 dalis bei įpareigoti institucijas priėmusias šiuos sprendimus per LAGK nustatytą laiką priimti naujus teisės aktų reikalavimus atitinkančius sprendimus.

Byloje ginčas kilęs dėl Šiaulių skyriaus Sprendimo Nr. 1 ir Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimo Nr. 2 teisėtumo bei įpareigojimo atlikti pareiškėjo skunde nurodytus veiksmus. Pareiškėjas nesutikimą su šiais sprendimais iš esmės grindžia ta aplinkybe, kad, jo nuomone, pareiškėjo (duomenys neskelbtini) aktyvumas yra III st.

Pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo (toliau – NSIĮ) 20 straipsnio 6 dalį „darbingumo lygis nustatomas remiantis asmenį gydančių gydytojų, profesinės reabilitacijos ir kitų specialistų pateiktais dokumentais. Nustatant darbingumo lygį turi teisę dalyvauti asmuo, kurio darbingumo lygis vertinamas, ir (ar) jo atstovas pagal įstatymą. Darbingumo lygį nustatanti institucija gali nuspręsti pakviesti asmenį ir (ar) jo atstavą pagal įstatymą dalyvauti nustatant darbingumo lygį (6 dalis); darbingumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato Socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu su Sveikatos apsaugos ministerija (9 dalis). Minėtas NSIĮ nuostatas dėl darbingumo lygio nustatymo įgyvendina Kriterijų aprašas ir Tvarkos aprašas. Vertinant asmens darbingumo lygį, taikomi darbingumo lygio nustatymo metu galiojantys teisės aktai. Pagal Kriterijų aprašo 3 punktą, sprendimas dėl asmens darbingumo lygio priimamas įvertinus šiuos kriterijus: medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą (1 priedas) ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti (2 priedas). Medicininiai, t. y. bazinis darbingumas vertinamas atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę: į visas jo darbingumui įtaką darančias ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus (4 punktas). Pagal Kriterijų apraše (3 punktas) ir jo prieduose nustatytą teisinį reguliavimą, asmens darbingumo lygį Agentūros kontrolės skyrius nustato vertindamas ne vien asmens organizmo būklę (medicininius kriterijus t. y. asmens bazinį darbingumą), bet ir kitus veiksnius (kriterijus). Pirmiausia, remiantis diagnozes ir funkcinius sutrikimus patvirtinančiais gydančių gydytojų pateiktais dokumentais ir siuntimu į Agentūros

kontrolės skyrių, nustatomas bazinis darbingumo lygis (procentais nuo 0 iki 100), o, antra, asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai vertinami balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują bei būti savarankiškam. Asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti vertinami užpildžius Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną. Gauti asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno balai prilyginami koeficientams remiantis Kriterijų aprašo 10.1–0.5. Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai, vadovaujantis Kriterijų aprašo 6.4 punktu ir Kriterijų aprašo 2 priedu (pateikta klausimyno forma), vertinami balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują ir būti savarankiškam. Kriterijų aprašo 11 punktas reglamentuoja, kad apskaičiuojant asmens darbingumo lygį nustatyti bazinio darbingumo procentai dauginami iš asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti koeficiento.

Tuo tarpu nagrinėjamu atveju ginčo esmę sudaro medicininio kriterijaus vertinimas, nustatant pareiškėjo darbingumo lygį. Dėl to, ginčo išsprendimui yra aktualios šios nuostatos: Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus (duomenys neskelbtini) 78 punktas, kuris reglamentuoja, kad, vertinant (duomenys neskelbtini), bazinio darbingumo lygį lemia ligos, uždegimo aktyvumo laipsnis, gydant vaistais pagal patvirtintas ar įprastos praktikos gydymo metodikas ir medicininės reabilitacijos priemonėmis, judėjimo ir atramos aparato pokyčiai bei jų laipsnis ir vidaus organų funkcijų sutrikimo laipsnis. Dar detaliau vertinant esamą reguliavimą, yra svarbus Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus 78.2.1 papunktis, kuris naudojamas, kuomet nustatomas vidutinio sunkumo judamojo atramos aparato ir (ar) vienos vidaus organų sistemos vidutinio laipsnio arba daugiau nei vienos vidaus organų sistemos lengvo laipsnio funkcinis sutrikimas (asmuo negali pakelti vidutinio sunkumo fizinių krūvių, atlikti nuolatinio tikslumo ir susitelkimo reikalaujančios veiklos; reikia dažnų poilsio pertraukėlių), esant uždegimo proceso I–II aktyvumui arba klinikinei remisijai. Kartu Komisija kreipia dėmesį į tai, kad esant pareiškėjo sveikatos funkciniam sutrikimui, darbingumo lygis mažesne 40 proc. bazinio darbingumo verte įvertinamas tuomet, kai sutrikimas atitinka Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus 78.2.1 papunktį, o toks kriterijus taikomas, kuomet nustatomas vidutinio sunkumo judamojo atramos aparato ir (ar) vienos vidaus organų sistemos vidutinio laipsnio arba daugiau nei vienos vidaus organų sistemos lengvo laipsnio funkcinis sutrikimas (asmuo negali pakelti vidutinio sunkumo fizinių krūvių, atlikti nuolatinio tikslumo ir susitelkimo reikalaujančios veiklos; reikia dažnų poilsio pertraukėlių), esant uždegimo proceso III aktyvumui). Komisija taip pat sutinka su atsakove, kad šios normos pateikta formulė iš esmės reikalauja, kad, taikant šį kriterijų, turi būti nustatyti visi šioje normoje nurodyti sveikatos funkcijos sutrikdymai. O tai yra labai svarbu pareiškėjo skunde keliamo klausimo vertinimui, kadangi tik vieno kriterijaus – uždegimo proceso III aktyvumo nepakanka konstatuoti mažesnio (40 proc.) bazinio darbingumo lygio procentinės vertės.

Nagrinėjamu atveju iš pareiškėjas ginčijamų sprendimų matyti, kad pareiškėjo atžvilgiu buvo įvertintos minėtos teisės aktų nuostatos ir pritaikytas būtent Kriterijų aprašo 1 priedo 78.2.1 papunktis, remiantis, būtent pareiškėją gydančių gydytojų, profesinės reabilitacijos ir kitų specialistų pateiktais medicininiais dokumentais, t. y. Siuntimo, Stacionaro epikrizės, Epikrizės ir kitų medicininių dokumentų duomenimis. Dėl to, Komisija kreipia dėmesį į tai, kad atsakovė tinkamai pagrindė skundžiamus sprendimus faktiniais duomenimis, kurių pagrindu paaiškėjo bazinis darbingumo lygis įvertintas 50 proc. verte, nes pareiškėjui yra diagnozuotas (duomenys neskelbtini). Komisija, neturinti specialių žinių medicinos srityje, neturi galimybių tinkamai įvertinti pareiškėjo sveikatos būklę ir jos atitikimą Kriterijų aprašo 1 priedo 78.2.1 papunkčiui ar Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus 78.2.1 papunkčiui reikalavimams, tačiau atsakovės nurodytuose medicininuose dokumentuose, kurių pagrindu buvo priimti skundžiami sprendimai, nėra nurodytas (duomenys neskelbtini) aktyvumo III lygis. Tuo tarpu tai, kad pareiškėjo nurodytame vieninteliame mediciniame dokumente – Siuntimo 7 punkte pagrindinė diagnozė nurodyta: „(duomenys neskelbtini)“, nesudaro pagrindo pareiškėjo darbingumo lygį vertinti mažesne bazinio darbingumo lygio procentine verte, kadangi, kaip jau minėta, vienintelio tokio kriterijaus nepakanka konstatuoti mažesnio (40 proc.) bazinio darbingumo lygio procentinės vertės, remiantis Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus 78.2.1 papunkčiu.

Be to, Komisija atsižvelgia ir atsiliepime išdėstytas abejones dėl šeimos gydytojo kompetencijos Siuntimo 7 punkte nurodyti diagnozė: „(duomenys neskelbtini)“, kadangi, kaip

pagrįstai nurodoma atsiliepime, šeimos gydytojas viršijo Lietuvos medicinos normoje MN 14:2019 „Šeimos gydytojas“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-12-22 įsakymu Nr. V-1013, suteiktą diskreciją, kad šeimos gydytojas tik įtaria ir pagal kito asmens sveikatos priežiūros specialisto rekomendacijas gydo (duomenys neskelbtini), todėl šeimos gydytojas vienasmeniškai negali keisti ir (ar) papildyti duomenų apie paciento organizmo sutrikimus, šiuo atveju – (duomenys neskelbtini) aktyvumo laipsnį, stadiją, funkcinį nepakankamumą. Juolab Komisija neturi pagrindo nesutikti su atsakovės pozicija, kad pagal medicinos normos šeimos gydytojo kompetenciją pagal nurodytą sveikatos sutrikimų, būklių ir ligų sąrašą, šeimos gydytojas gali įtarti, diferencijuoti, diagnozuoti ir gydyti atitinkamus sveikatos sutrikimus, būkles ir ligas, prireikrus pasitelkdamas kitus asmens sveikatos priežiūros specialistus, turinčius licenciją verstis atitinkama medicinos praktika, tačiau (duomenys neskelbtini) patologija į tą sąrašą neįtraukta. Remiantis tokiu teisiniu reguliavimu, Komisija neturi pagrindo nesutikti su atsakove kad toks Siuntime nurodytas medicininis duomuo (III aktyvumas) vertintinas, kaip neturintis teisinio pagrindo, juolab, kai atsakovės pateiktais duomenimis, gydytojo reumatologo vertinimu, pagal atliktą DAS28 indeksą pareiškėjo sveikata įvertinta 4,06, pagal kurį (duomenys neskelbtini) vertintinas kaip vidutinio aktyvumo. Taigi, Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju ne tik nėra pagrindo pareiškėjo sveikatos būklės vertinti pagal mažesnę bazinį darbingumo lygį (40 proc.) pagal Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus 78.2.1 papunktį, kurio konstatavimui nepakanka vienintelio (duomenys neskelbtini) aktyvumo III lygio, bet ir nėra tai pagrindžiančių reikiamų medicininių dokumentų, kadangi Siuntimo 7 punkte nurodyta diagnozė yra neteisėta ir prieštarauja kitiems medicininiams duomenims.

Šiuo atveju būtina pažymėti, kad norint įvertinti duomenis iš medicinos srities reikia pritaikyti ir specialias mokslo žinias iš medicinos srities. Dėl to, Komisija sprendžia, kad šiuo atveju pareiškėjo darbingumo lygį nustatė specialistai, turintys reikiamų žinių šioje srityje, remdamiesi informacija esančia medicininiuose dokumentuose, t. y. remdamiesi pirmine ir leistina informacija. Todėl norint paneigti jų išvadų pagrįstumą, turtėtų būti naudojamos tokio pat pobūdžio žinios (įrodymai). Dėl to, vien tik pareiškėjo skunde subjektyvūs svarstymai apie tai, kad esant ligos aktyvumo III laipsniui, turi būti pritaikytas mažesnis darbingumo lygis, ar tai, kaip jam sudėtinga judėti – nepakankami panaikinti skundžiamus sprendimus.

Apibendrinus daroma išvada, kad pareiškėjo patikslintas skundas yra nepagrįstas, nes pareiškėjas neįrodė savo teiginių pagrįstumo, o tuo pačiu ir nepaneigė ginčijamų sprendimų pagrįstumo bei teisėtumo, dėl ko jo patikslintas skundas jame nurodytais motyvais yra atmetamas.

Komisija pažymi, kad tiek Šiaulių skyrius, tiek ir Sprendimų kontrolės skyrius, įgyvendindami įstatymuose ir kituose teisės aktuose pavestus uždavinius ir vykdydami jiems priskirtas viešojo administravimo funkcijas, privalo vadovautis ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (toliau – VAĮ). Viešojo administravimo subjektų administraciniai sprendimai turi atitikti VAĮ 10 straipsnio 5 dalies nuostatas. Vadovaujantis VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 1–8 punktais, administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaudamasis VAĮ 3 straipsnio 5 punkte nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį. Aiškindamas ankstesnės VAĮ redakcijos 8 straipsnį, reglamentuojantį individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAĮ 8 straipsnio

nuostatos reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) (*LVAT 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-15/2010*) Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (*LVAT 2013-11-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2124/2013*).

Taigi, įvertinus byloje nustatytas faktines aplinkybes ir teisinį reguliavimą, Komisija sprendžia, kad tiek Sprendimas Nr. 1 dalyje dėl darbingumo lygio nustatymo, tiek ir Sprendimas Nr. 2 dalyje dėl darbingumo lygio nustatymo atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, juose nurodytas teisinis ir faktinis pagrindas, kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei administracinio sprendimo motyvai, t. y. jie yra teisėti ir pagrįsti, todėl jų naikinti pareiškėjo skunde Komisijai nurodytais motyvais nėra pagrindo, o pareiškėjo patikslintas skundas atmetinas kaip nepagrįstas visa apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 4 dalimi, 7 dalimi, 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo D. G. patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Bylos šalys turi teisę šį sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo apskųsti Regionų administracinio teismo Panevėžio rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Asta Povilonienė

Sigita Šimbelytė